

ВЗАЄМОДІЯ СЛІДЧИХ ТА ОПЕРАТИВНИХ ПРАЦІВНИКІВ ІЗ БОРОТЬБИ З ТОРГІВЛЕЮ ЛЮДЬМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ З МЕТОЮ СЕКСУАЛЬНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ

Свінціцька О. П.

У статті розглядається алгоритм дій органів Національної поліції України, а саме висвітлюються окремі аспекти взаємодії слідчих і оперативних працівників із боротьби з торгівлею людьми Національної поліції України під час підготовки і проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій під час розслідування торгівлі людьми з метою сексуальної експлуатації.

Ключові слова: взаємодія, слідчі, оперативні працівники, розслідування торгівлі людьми, сексуальна експлуатація.

В статье рассматривается алгоритм действий органов Национальной полиции Украины, а именно освещаются отдельные аспекты взаимодействия следователей и оперативных работников по борьбе с торговлей людьми Национальной полиции Украины при подготовке и проведении следственных (розыскных) и негласных следственных (розыскных) действий при расследовании торговли людьми с целью сексуальной эксплуатации.

Ключевые слова: взаимодействие, следователи, оперативные работники, расследование торговли людьми, сексуальная эксплуатация.

The article deals with the algorithm of the actions of the bodies of the National Police of Ukraine, namely, it covers certain aspects of the interaction of investigators from operational personnel in combating trafficking in human beings of the National Police of Ukraine in the preparation and conduct of investigative (search) and secret investigators (investigatory) actions in the investigation of trafficking in persons for the purpose of sexual exploitation.

Key words: interactions, investigators, operational workers, investigation of trafficking in persons, sexual exploitation.

Постановка проблеми. На сьогодні, крім вже визначених нормативно-правових актів, необхідно відзначити саме відомчі акти, що регулюють діяльність слідчих та оперативних працівників із боротьби з торгівлею людьми Національної поліції України під час розслідування торгівлі людьми з метою сексуальної експлуатації. Такими є: Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні [1]; Інструкція з організації діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України [2]; Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні [3].

Одразу після внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань надзвичайно важливою є співпраця слідчого та оперативних працівників щодо перевірки, отримання та фіксації інформації стосовно вчиненого злочину. Зволікання з належним закріплением доказової бази нерідко призводить до її втрати та неможливості підтвердити окремі ознаки злочину.

Отже, передусім до розгляду саме взаємодії конкретних органів Національної поліції України під час

розслідування торгівлі людьми з метою сексуальної експлуатації, а саме слідчих та оперативних працівників із боротьби з торгівлею людьми Національної поліції України.

Стан наукового дослідження. Окремим напрямком розслідування торгівлі людьми присвячували свої праці видатні науковці як України, так і інших держав, зокрема: Н.Н. Ахтирська, А.М. Бандурка, В.С. Батиргареєва, В.І. Борисов, М.Г. Вербенський, В.К. Весельський, І.О. Воронов, В.Я. Горбачевський, О.Г. Горбунова, В.Л. Грохольський, Н.О. Гуторова, О.М. Джужка, О.І. Козаченко, Д.Г. Казначеєв, В.А. Козак, Г.Л. Кохан, В.М. Куц, К.Б. Левченко, Я.Г. Лизогуб, О.Л. Маніна, А.А. Небитов, Д.Й. Никифорчук, А.М. Орлеан, В.М. Підгородинський, В.В. Пясковський, В.Б. Розвадовський, Д.Б. Санакоєв, О.В. Святун, Е.Д. Скулиш, Г.К. Смирнов, Е.Ф. Стрекалов, П. Холмс, І.А. Шваб, О.В. Швед та багато інших.

Мета дослідження полягає у визначенні організаційних засад взаємодії правоохоронних органів під час розслідування торгівлі людьми з метою сексуальної експлуатації.

Виклад основного матеріалу. Взаємодія, як найбільш організована і ефективна форма боротьби правоохоронних органів зі злочинністю, характеризується деякими основними властивостями. У зв'язку із цим вона розглядається яквищий ступінь консолідації сил і засобів правоохоронних і контролюючих органів, наділених законом відповідними повноваженнями (серед яких один з основних видів – взаємодія слідчого та оперативно-розшукових органів), у різних сполученнях участі залежно від виду злочину, що розслідується, складності завдань, які вирішуються, необхідності використання відповідних засобів, прийомів та методів [4, с. 172].

Необхідно відзначити позицію А.А. Патика, що передумовою взаємодії слідчого та оперативно-розшукових підрозділів є різна специфіка їх діяльності, об'єднання якої дозволяє використовувати можливості кожної зі сторін у межах наданих державою повноважень. Однією з таких специфічних рис є використання дезорієнтувальної інформації. Для оперативного працівника – це фактори, без яких він практично не зможе отримувати необхідну для розкриття, розслідування та запобігання злочину інформацію. Вони слугують підґрунтам таких понять оперативно-розшукової діяльності, як конспірація, легенда, оперативна комбінація тощо. Слідчий у своїй діяльності більш обмежений у використанні зазначених чинників, тому що дані, одержані оперативно-розшуковим шляхом, використовуються переважно як підстава для перевірки певних осіб і подій, а в розслідуванні інформація необхідна для вирішення процесу-

Свінціцька О. П., 2017

Протидія злочинності: проблеми практики та науково-методичне забезпечення

суальних питань, пов'язаних із долею підозрюваного, і тут помилки можуть спричинити істотні й невиправні наслідки [5, с. 39].

Попри відсутність у КПК визначення поняття «взаємодія», проведений аналіз законодавства та наукової літератури дозволив зробити висновок, що під взаємодією органів досудового розслідування з іншими підрозділами органів Національної поліції під час розслідування та розкриття кримінальних правопорушень слід розуміти визначену законодавством узгоджену діяльність працівників органів Національної поліції щодо здійснення оперативно-розшукових, слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій, для своєчасного розкриття і розслідування кримінальних правопорушень, а також із метою ефективного вирішення інших завдань кримінального судочинства [6].

Однак, на наше переконання, найбільш повне визначення такої взаємодії сформулював В.В. Топчій. Взаємодію слідчого й оперативного підрозділу під час розслідування кримінального провадження дослідник визначив як засновану на законах і відомчих нормативних актах їх спільну узгоджену (за метою, характером, місцем і часом) діяльність, спрямовану на вирішення завдань кримінального судочинства, за керівної та організаційної ролі слідчого й чіткого розмежування компетенції [7, с. 146].

Натомість суттєві розбіжності психологічного навантаження слідчої та оперативної діяльності накладають відбиток на професійно-психологічні якості цих суб'єктів взаємодії. Тим більше, що їхня взаємодія найчастіше має несистематичний характер, адже вони не є представниками єдиного сталого колективу. Отож, розкриваючи сутність взаємодії слідчого та оперуповноваженого як представників різних організаційних, статусних та функціональних структур, варто зазначати не стільки психологічну сумісність, скільки професійно-психологічну сумісність [8, с. 101].

Одним із основних принципів взаємодії є: оптимальне використання наявних можливостей органів досудового розслідування та оперативних підрозділів Національної поліції України в запобіганні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень [3].

Слід відзначити, що організація взаємодії під час відправлення оперативним підрозділом матеріалів за результатами оперативно-розшукової діяльності до органу досудового розслідування відбувається в певному порядку.

Під час ведення оперативним підрозділом оперативно-розшукової справи (далі – ОРС) щодо осіб, стосовно яких є дані про участь у підготовці до вчинення злочину, підслідного слідчим органів досудового розслідування Національної поліції України, керівник оперативного підрозділу письмово звертається до керівника органу досудового розслідування про закріплення за цією ОРС слідчого для забезпечення методичного супроводження її реалізації та надання практичної допомоги оперативному підрозділу.

Керівник оперативного підрозділу з дотриманням режиму секретності надає слідчому необхідні матеріали ОРС для вивчення та надання в разі потреби рекомендацій щодо фіксації додаткових фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп, які засвідчують наявність в їх діях ознак злочину.

Матеріали ОРС можуть розгляdatися під час оперативної наради за участю керівників оперативного підро-

зділу, органу досудового розслідування та працівників, які брали участь у їх підготовці, для визначення повноти зібраних матеріалів та наявності підстав для реєстрації в ЕРДР. Одночасно розробляється план заходів із реалізації матеріалів ОРС, який затверджується керівниками органу досудового розслідування та оперативного підрозділу [3].

Ефективність здійснення оперативними підрозділами оперативно-розшукових заходів і негласних слідчих (розшукових) дій, які тимчасово обмежують права людини, під час ведення оперативно-розшукової справи, відповідно до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», зумовлена належною взаємодією суб'єктів, які здійснюють такі провадження, забезпечують прокурорський та судовий контроль на етапах організації, безпосереднього проведення, фіксування результатів і використання здобутих відомостей [9].

У разі виявлення під час проведення оперативно-розшукових заходів ознак злочину керівник оперативного підрозділу невідкладно направляє зібрани матеріали, в яких зафіковано фактичні дані про проправні діяння окремих осіб та груп, відповідальність за які передбачена КК України, до відповідного органу досудового розслідування для початку та здійснення досудового розслідування в порядку, передбаченому КПК України [3].

Найпоширенішими тактичними прийомом взаємодії оперативних підрозділів БЗПТЛ і слідчого під час кримінального провадження є спільний аналіз наявних матеріалів про злочин, перевірка отриманих даних, визначення узгоджених дій щодо виявлення, закріплення доказів, спільне проведення перевірок, забезпечення ефективного використання даних, отриманих оперативно-розшуковим шляхом. На початковому етапі оперативно-розшукові заходи щодо виявлення осіб, причетних до торгівлі людьми, слід проводити за наявності інформації, яка надходить із різноманітних джерел. Зокрема, про насильне вивезення потерпілої за кордон із метою сексуальної експлуатації оперативні працівники можуть дізнатися із заяви власне потерпілої або від її родичів. В інших випадках, коли злочинці для пошуку жінок використовують засоби масової інформації, ознаками такої діяльності можуть бути оголошення в газетах (перш за все, регіональних, що спеціалізуються на публікаціях оголошень), на телебаченні або радіо, в яких пропонуються послуги щодо працевлаштування за кордоном та запрошується дівчати і жінки для роботи в якості офіціанток, покоївок, гувернанток (основними, а інколи і єдиними критеріями підбору є молодий вік та приваблива зовнішність), а також чоловіки в основному в якості будівельників. За будь-яких варіантів вже на цьому етапі слід узгодити зі слідчим проведення оперативно-розшукових заходів, які дозволять встановити всі обставини вчинення злочину та осіб, до нього причетних, з'ясувати відомості, що становлять предмет доказування, визначити шляхи отримання фактичних даних, які можуть бути доказами в кримінальному провадженні, а також передбачити можливість запобігання знищенню слідів злочинної діяльності та уникнення винними особами відповідальності за вчинені ними злочини.

Взаємодія як спільно організована діяльність органів досудового розслідування та оперативних підрозділів повинна здійснюватись на плановій основі. У планах слід чітко визначити: мету; завдання; міс-

Протидія злочинності: проблеми практики та науково-методичне забезпечення

це проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій та оперативно-розшукових заходів; оперативно технічні засоби, які будуть використовуватися; час та терміни проведення заходів; та інші питання, що стосуються обміну поточною інформацією; спільне використання сил та засобів; подальший порядок обміну отриманою оперативною інформацією або фактичними даними; необхідність отримання конкретної інформації протидії злочинній діяльності організованих злочинних угрупувань, які займаються торгівлею людьми [10, с. 182].

Організація взаємодії органів досудового розслідування з органами та підрозділами, що здійснюють оперативно-розшукові, а також у межах компетенції з іншими правоохранними органами, центральними органами виконавчої влади забезпечується шляхом:

1) комплексного використання сил і засобів усіх підрозділів органів поліції під час досудового розслідування кримінальних правопорушень;

2) створення для всебічного, повного і неупередженого дослідження обставин кримінального провадження слідчо-оперативних груп із включенням до їх складу працівників оперативних та інших підрозділів органів Національної поліції, а в разі необхідності – міжвідомчих слідчо-оперативних груп, а для проведення досудового розслідування обставин кримінальних правопорушень, вчинених на територіях декількох держав або якщо порушуються інтереси цих держав, – спільних слідчих груп;

3) ефективного контролю за своєчасним та повним виконанням оперативними підрозділами доручень слідчих про проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій, а експертними установами – за своєчасним проведенням експертних досліджень;

4) внесення заступником Голови Національної поліції України – начальником ГСУ, заступниками начальників ГУНП – начальниками слідчих управлінь пропозицій відповідно Голові Національної поліції України, начальникам ГУНП, спрямованих на покращення організації діяльності органів досудового розслідування, а також взаємодії з іншими органами та підрозділами поліції;

5) якісної підготовки матеріалів із проблемних питань діяльності органів досудового розслідування та їх обговорення на колегіях (нарадах) МВС, Національної поліції України, ГУНП, спільних колегіях і нарадах з іншими правоохранними та державними органами та прийняття конкретних і ефективних управлінських рішень [2].

Ураховуючи вищевизначене, слід наголосити, що під час проведеного опитування оперативних працівників із боротьби з торгівлею людьми Національної поліції України встановлені основні причини, що негативно впливають на якість взаємодії зі слідчим: 45% оперативних працівників визначають про недостатній рівень законодавчої регламентації взаємодії на стадії досудового розслідування вказаних підрозділів; 30% опитаних знають про недостатню поінформованість слідчого про сучасні професійні можливості й технічне оснащення оперативних підрозділів із боротьби з торгівлею людьми Національної поліції України, і лише 20% зазначили на відсутності чітких відомчих інструкцій, що регулюють усі аспекти слідчо-оперативної діяльності щодо за-

лучення до процесу розслідування органів та підрозділів; 5% вказали інші причини.

Окремою формою слідчих та оперативних працівників із боротьби з торгівлею людьми Національної поліції України є створення СОГ для досудового розслідування кримінальних правопорушень.

Стан досудового розслідування тяжких та особливо тяжких злочинів, а також факти допущення недоліків у роботі окремих СОГ не рідше одного разу на місяць розглядаються керівником територіального органу, підрозділу поліції на оперативних нарадах. Особлива увага при цьому повинна приділятися стану взаємодії між слідчими та працівниками оперативних та інших підрозділів, уключеними до складу СОГ. У разі необхідності оперативно вживаються заходи щодо поновлення або посилення складу цих СОГ [3].

Для всебічного, повного і неупередженого досудового розслідування в складних та великих за обсягом кримінальних провадженнях, а також щодо тяжких та особливо тяжких злочинів, учинених в умовах неочевидності, кримінальних правопорушень, які набули суспільного резонансу або учинені на території декількох адміністративно-територіальних одиниць України, утворюються СОГ [3].

Утворення СОГ за участю оперативних працівників міжрегіональних територіальних органів Національної поліції України та їх територіальних (відокремлених) підрозділів здійснюється спільним наказом керівника органу досудового розслідування та керівника відповідного міжрегіонального територіального органу або його територіального (відокремленого) підрозділу.

Контроль за роботою СОГ покладається на керівника органу досудового розслідування, який за погодженням із керівником територіального органу, підрозділу поліції має право організовувати проведення оперативних нарад за участю слідчих та працівників інших органів, підрозділів поліції з питань виявлення та розслідування кримінальних правопорушень, у тому числі стану виконання доручень слідчих та взаємодії служб.

Слід акцентувати, що слідче управління здійснює контроль за станом досудового розслідування, яке проводиться органами досудового розслідування, в кримінальних провадженнях про торгівлю людьми [2].

Оперативний супровід досудового розслідування забезпечується з моменту створення СОГ і до ухвалення судом вироку або постановлення ухвали, які набрали законної сили, або в разі закриття кримінального провадження [3].

Працівники оперативних підрозділів, включені до складу СОГ, щотижня інформують слідчого – керівника СОГ – про стан виконання наданих письмових доручень та запланованих заходів, а на його вимогу надають документи, що підтверджують обсяги проведеної ними роботи.

Працівники оперативного підрозділу, включені до складу СОГ, самостійно надають слідчому обґрунтовані пропозиції щодо необхідності проведення конкретних слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій.

Результати роботи СОГ із виявлення осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, розглядаються на оперативних нарадах при керівникові територіального органу, підрозділу поліції за участю керівників органу досудового розслідування та інших структурних

Протидія злочинності: проблеми практики та науково-методичне забезпечення

підрозділів органу, підрозділу поліції щомісяця, а стан досудового розслідування кримінальних правопорушень, які викликали значний суспільний резонанс, – щотижня [3].

Отже, переїдемо до головної форми взаємодії слідчих та оперативних працівників із боротьби з торгівлею людьми Національної поліції України – виконання працівниками з боротьби з торгівлею людьми Національної поліції України доручень слідчих про проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій.

На думку О.В. Грибовського, доручення слід розуміти як обов'язкову для виконання загальну вимогу щодо проведення негласних слідчих (розшукових) дій, що (стосовно слідчо-оперативної групи) дає керівник групи слідчим та оперативним співробітникам, які входять до її складу. Вказівка – це обов'язкова для виконання вимога конкретного характеру, що передбачає, роз'яснює, як саме діяти, наприклад, відносно тактичних умов проведення доручених негласних слідчих (розшукових) дій. До таких умов належить, зокрема, вказівка слідчого повідомити свідка перед його допитом, що злочинця заарештовано, і йому не варто боятися помсти, або вказівка про одночасне провадження обшуку в різних осіб тощо [11].

Під час досудового розслідування кримінальних правопорушень слідчий дає уповноваженим оперативним підрозділам поліції письмові доручення про проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій (далі – доручення). У разі створення СОГ слідчий дає доручення про проведення слідчих (розшукових) дій працівникам оперативного підрозділу, включеним до її складу.

Вважаємо за доцільне чітко окреслити законодавчі підстави надання слідчим доручення щодо проведення негласних слідчих (розшукових) дій згідно із чинним КПК України: по-перше, це ст. 40 («Слідчий органу досудового розслідування») КПК України, згідно з якою слідчий уповноважений доручати проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій відповідним оперативним підрозділам; по-друге, слідчий органу досудового розслідування в порядку ст. 246 («Підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій») КПК України має право самостійно провести негласні слідчі (розшукові) дії, використавши засоби для отримання фактичних даних, що можуть бути доказами в кримінальному провадженні, або доручити їх проведення відповідним оперативним підрозділам [11].

Не допускається надання слідчим оперативному підрозділу (працівнику оперативного підрозділу – члену СОГ) неконкретизованих доручень та доручень без встановленого строку їх виконання [3].

У дорученні може визначатись порядок взаємодії між слідчим, прокурором і уповноваженим оперативним підрозділом, а також терміни складання протоколів про хід і результати проведеної негласної слідчої (розшукової) дії або її проміжного етапу [3].

Працівники оперативних підрозділів не мають права здійснювати процесуальні дії в кримінальному провадженні за власною ініціативою або звертатися з клопотанням до слідчого судді чи прокурора.

Доручення слідчого є обов'язковими для виконання оперативним підрозділом. Доручення, які даються оперативному підрозділу, реєструються в канцелярії тери-

торіального органу, підрозділу поліції та передаються в порядку, передбаченому нормативним актом про організацію діловодства [3].

Порядок, тактика та методика проведення окремих негласних слідчих (розшукових) дій, взаємодія уповноважених оперативних підрозділів, які виконують доручення слідчого, прокурора на їх проведення, з особами (підрозділами), що залучаються до проведення таких дій, регулюються окремим нормативно-правовим актом органів, у складі яких перебувають уповноважені оперативні підрозділи [12].

Організація взаємодії між оперативними підрозділами та слідчими в протидії злочинності – один із резервів підвищення ефективності діяльності органів Національної поліції України в цілому. У теперішній час, коли спостерігається підвищення організованості, професіоналізму і мобільності злочинців, їх поінформованості про тактику і методи здійснення оперативно-розшукової діяльності, необхідність взаємодії цих підрозділів набуває особливої актуальності. Дієвого результату в протидії торгівлі людьми під виглядом туристичних фірм, що надають послуги з працевлаштування за кордоном, можливо досягти лише завдяки взаємоузгодженим діям оперативних підрозділів і слідчих [13, с. 182].

Під час опитування працівників оперативного підрозділу з боротьби з торгівлею людьми Національної поліції України було встановлено, що 57% вважають негативною взаємодію з іншими оперативними підрозділами Національної поліції України. Також даним опитуванням встановлено основні причини цього, а саме: є незацікавленість оперативних працівників Національної поліції України у викритті злочинів на території обслуговування (71%), недоліки нормативного правового за-безпечення (29%).

Проведеним дослідженням встановлено, що респонденти оцінюють ефективність обміну інформацією як незадовільну з таких причин: 22% – відсутність єдиної системи взаємного інформування; 26,9% – відсутність окремого підрозділу для організації взаємодії; 25,2% – незадовільне налагодження співпраці керівників взаємодіючих підрозділів: 25,9% – недосконалість правової основи тощо.

Доходимо висновку, що специфіка торгівлі людьми з метою сексуальної експлуатації полягає в тому, що цей злочин має характер організованої злочинності й не обмежується територією однієї країни. Механізм сконення злочину націлений на заволодіння людиною і ґрунтуються на її експлуатації. Торгівля людьми набуває особливої актуальності та гостроти в час світової глобалізації, яку злочинний світ намагається використати для отримання кримінальних прибутків.

Тому належна взаємодія та узгодженість заходів правоохоронних органів з іншими державними органами України та правоохоронними органами інших країн у протидії злочинній діяльності організованих злочинних угруповань, які займаються торгівлею людьми під виглядом туристичних фірм, що надають послуги з працевлаштування за кордоном, сприятиме попередженню, своєчасному виявленню та розкриттю зазначених злочинів, що є умовою стабільних позитивних результатів боротьби зі злочинністю.

Необхідно констатувати, що сьогодні існує низка теоретичних, правових, організаційних та практичних проблем зі здійснення взаємодії між слідчими і

Протидія злочинності: проблеми практики та науково-методичне забезпечення

працівниками оперативного підрозділу з боротьби з торгівлею людьми Національної поліції України та з іншими суб'єктами під час розслідування торгівлі людьми з метою створення ефективної державної системи запобігання та протидії торгівлі людьми, впровадження єдиного наукового підходу до визначення поняття, форм, методів та видів взаємодії у сфері протидії торгівлі людьми з метою сексуальної експлуатації визначеними суб'єктами та розробки з урахуванням міжнародних стандартів та позитивного досвіду побудови якісно нової теоретичної моделі взаємодії відповідно до сучасних вимог.

Висновок. Слід зазначити, що виконання зазначених заходів підвищить ефективність взаємодії органів державної влади, міжнародних, громадських організацій та інших юридичних осіб у сфері протидії злочинній діяльності організованих злочинних угруповань, які займаються торгівлею людьми з метою сексуальної експлуатації.

Література

1. Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: наказ Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16 лист. 2012 р. №№ 114/1042/516/1199/936/1687/5/. Верховна Рада України: [сайт]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12>.
2. Інструкція з організації діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.07.2017 р. № 570. Верховна Рада України: [сайт]. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0919-17/paran4#n4>.
3. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної: Міністерства внутрішніх справ України від 07.07.2017 р. № 575 Верховна Рада України: [сайт]. URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17/page>.
4. Криміналістика. Криміналістична тактика і методика розслідування злочинів: підручник / За ред. В.Ю. Шепітька. Харків: Право, 1998. 376 с.
5. Патик А.А. Взаємодія слідчих та оперативно-розшукових підрозділів при розкритті та розслідуванні майнових злочинів: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2011. 232 с.
6. Організація взаємодії підрозділів Національної поліції під час проведення досудового розслідування: навч. посібник / О.П. Бойко, О.Ф. Кобзар, В.В. Рогальська, Н.П. Черняк. Дніпро: ДДУВС, 2017. 84 с.
7. Топчій В.В. Взаємодія органів досудового слідства з оперативними підрозділами у розкритті та розслідуванні злочинів // Взаємодія оперативних підрозділів з іншими суб'єктами протидії злочинам: зб. матеріалів круглого столу (Київ, 12 груд. 2012 р.). К.: ФОП Кандиба, 2012. С. 49-53.
8. Головко М.Б. Реформування організаційних зasad взаємодії працівників оперативних підрозділів та слідчих у кримінальному процесі. Юридична Україна. 2010. № 12. С. 100-105.
9. Матвієнко В.П. Взаємодія оперативного та слідчого підрозділів під час виявлення й фіксації корупційних злочинів у бюджетній сфері. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. 2015. № 2. С. 206-219.
10. Наказ № 1010 від 5 листопада 2012 року «Про затвердження Положення про Департамент інформаційно-аналітичного забезпечення МВС України».
11. Грибовський О.В. Взаємодія оперативних і слідчих підрозділів під час виявлення, припинення та розслідування неправомірної вигоди. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2015. № 1. С. 246-254.
12. Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: наказ Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16 лист. 2012 р. №№ 114/1042/516/1199/936/1687/5/. Верховна Рада України: [сайт]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12>.
13. Наказ № 1010 від 5 листопада 2012 року «Про затвердження Положення про Департамент інформаційно-аналітичного забезпечення МВС України».

Свінціцька О. П.,
здобувач
Міжрегіональної академії управління персоналом